

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, A. N. KOSKELA, K. E. HEIKKINEN

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workers Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:
For 1 year \$3.75; For 6 Months, \$2.00; For 3 Months, \$1.25; For 1 Month 50c.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:
1 vuodeksi \$3.75; 6 kuukautta \$2.00; 3 kuukautta \$1.25; 1 kuukausi 50c.
SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:
1 vuodeksi \$6.50; 6 kuukautta \$3.50.

Ilmestysmaksu 40c paistatunmalta. Kuoleman-ilmotukset \$1.50 kerta ja muutoin \$2.00 kerta. Kihlaus, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, haju- ja nimenmuutos-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset \$1.50 kerta, avioero-ilmotukset \$1.00 kerta. Seisovat-ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan paistatunmalta: 1 v. 20c, 1/2 v. 10c, 1 k. 5c, 1 k. 30c. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan va. aasit.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katujen kulmassa.
Telefoni: konttori 365, toim. 832.



Lehtemme lukijoille, osastoille ja kaikille työläisille

Työväen sanomalehdistön valtaavan voiman luokkatelussa tunnustaa jokainen joka on ottanut osaa työväenliikkeen käynnistämiseen taistelun. Ilman voimakasta sanomalehdistöä on jokaisessa taistelussa yleinen mielipide työläisissä vastassa vain siitä syystä, että työväestöllä, joka ei sillä kertaa ole välittömästi taistelussa mukana, ei ole siitä todellisia tietoja.

Sellaisena todellisten tietojen välittäjänä voi toimia vain työväen omistama ja kontrolloitava sanomalehdistö.

Mutta voidakseen kunnollisesti palvella lukijakuntaansa, täytyy sanomalehdistöllä olla sellainen kannattajajoukko, joka takaa sen riippumattomuuden tulotensa nähden mistään muusta kuin tilausmaksuista.

Sen vuoksi onkin jokaisen työläisen velvollisuus koettaa saada työväestön lehteä levitettyksi kaikkialle. Työläisten keskuudessa ei saisi kannattaa mitään muuta kuin työväen lehtiä.

Tietojen levittämisen edellyttää ensin tietojen hankkimista lehdelle, edellyttäen kunnollista kirjeenvaihtajajoukkoa, joka kaikkialta tiedottaa tapahtumat lehdelle viipymättä ja luotettavasti.

Sellaisen tiedonantajajoukon hankkimiseksi Toverille ryhtyi piirikokous toimenpiteisiin, jättäen johtokunnan ja toimituksen lähemmin järjestettäväksi että kirjeenvaihtajia saadaan jokaiselle suurimmalle paikkakunnalle ainakin. Ja johtokunta onkin ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin, joten ennen pitkää meillä on kunnollinen kirjeenvaihtaja jokaisella länsipiirissä vähänkään huomattavalla paikkakunnalla, ja sikäli kuin tilaajamäärä kasvaa, voidaan vähemmänkin huomattavat paikkakunnat ottaa lukuun, sekä asettaa erikoisraportterit seuraamaan sellaisia tärkeitä tapahtumia kuin ovat lainlaajakuntien istunnot, lakko- ja taistelut, järjestämissä taistelut jne.

Mutta saadaksemme tämän suunnitelman toteutetuksi mahdollisimman pian, on välttämätöntä, että koko länsipiirin työväestö asettaa Toverin taakse kaikkialla voimallaan.

Ei ole kysymys mistään uhrauksesta, ei rahallisista lahjoituksista, vaan ainoastaan tilausten hankkimisesta. Ja tilausten saanti ei ole mikään mahdoton muus, jos vain kaikkialla toimitaan yhtenäisesti.

Kun paikkakunnalle saadaan kunnollinen kirjeenvaihtaja, seuraa siitä itsestään, että paikkakunnan asukasten mieli kiintyy lehteen ja jokainen haluaa silloin seurata sitä.

Tätä tilaisuutta ei olisi lyötävä lainin yhdelläkään paikkakunnalla.

Valitkaa kunnollinen kirjeenvaihtaja ja välittäkää tiedot leh-

dellenne, ja samalla katsokaa että asiamies käy ympärillä ja ottaa tilaukset joko kertamaksulla tai vähittäin, miten kullekin parhaiten sopii.

Jokainen voi toimia lehden avustajana ja tilausten hankkijana, ja tällaisena kriittillisenä väkänä on jokaisen työläisen velvollisuus liittyä työväenlehden lukijakuntaan ja työväen järjestöön. Joskaan toimintaamme ei voida aina ja kaikissa tapauksissa järjestää niin loisteliaaksi, että se herättäisi suurta huomiota ulospäin, niin sen sisällä ei siitä kuitenkaan kärsi ja ulkopuolisen puristuksen pitäisi liittää jokaisen sauman sisäisessä rakennuksessaamme sitä tiiviimmin kiinni.

Ettehan jää syrjään silloin kun joukko rynnistää!

Se takäläisten sosialistien saksalaismielisyys

Jotakin taholta on nykyisin nähtävästi ilkeämielisellä tarkoituksella — levitetty huhuja että takäläinen sosialistipuolue olisi saksalaismielinen ja toimisi kaikella voimallaan Saksan eduksi. Sellaisen juttujen levittäjän typeryyttä ei voi millään mitata. Sellaista juttua voi levittää ainoastaan sellainen idiootti, jolla ei ole hämääntäkään aavistusta sosialismin tarkoituksesta ja sosialistien tehtävistä.

Jos sosialistipuolueeseen kuuluu joihinkin saksalaismielisiä henkilöitä, niin se ei ollenkaan selitä puolueen suhdetta Saksan, enempää kuin sekään että republikaani- ja demokraatipuolueeseen kuuluu joihinkin saksalaismielisiä, selittää että ne puolueet puolueina olisivat saksalaismielisiä.

Ei tarvitse perustella tietojaan ollenkaan arvioimiseen, jos sanoo, että kaikissa muissa puolueissa on kymmeniä kertoja enemmän saksalaismielisiä kuin sosialistipuolueessa. Eihän mikään puolue voi tällaisessa tapauksessa määrätä jokaisen yksityisen jäsenenä kantaa.

Takäläisillä sosialisteilla ei ole mitään syytä olla Saksan puolella, eivätkä ne sitä olekaan, mutta luonnollistahan on, että puolueen viholliset koettavat selittää puolueen jokaisen teon saksalaismielisyysdeksi, saadakseen hallituksen ryhtymään toimenpiteisiin puolueita vastaan.

Erikoisesti on puolueemme syyttäjien taholta painostettu siitä, että takäläiset sosialistit osoittavat saksalaismielisyyttään toimimalla erikoisrauhan aikaan saamiseksi Saksan ja Venäjän välillä. Sellainen teko, jota sanotaan, olisi Saksalle sutreesta merkityksestä, ja siis takäläistä hallitusta vastaan.

Tähänkin syytökseen voimme sanoa, että se on tuulesta temmattu. Milloin ja missä on takäläinen sosialistipuolue kehoittanut venäläisiä erikoisrauhaan Saksan eduksi? Ei milloinkaan,

eikä tule tuskin sitä tekemään. Jos taaskin on olemassa joihinkin yksityisiä sosialistipuolueen jäseniä, joihin ehkä syytös voitaisi kohdistaa, niin löytyy samanlaisia sadottain kaikista muista puolueista, jos vain kaikki saadaan ilmi. Olisi typeryyttä odottaa, että satamilljoonaisen kansakunnan jokainen jäsen olisi jossakin kysymyksessä samaa mieltä.

Jos takäläisessä työväestössä on aineksia jotka toivoivat rauhaa Venäjälle, niin se ei suinkaan tapahdu niiden saksalaismielisuuden takia, vaan siksi, että he toivoivat rauhaa jokaiseen maahan. He ovat yhtä valmiit "neuvomaan" Saksan sosialisteja rauhaan kuin minkä hyvänsä maan.

Me tiedämme kyllä, että meidän "neuvomme" venäläisille sosialisteille ovat valian merkityksellisiä ja siksi emme niitä pyri antamaan. Kyllä ne osavat hoitaa omat asiansa aivan yhtä hyvin kuin mekin täällä ja siksi olisi sinun typerää lähteä määräämään mitä heidän siellä olisi tehtävä. Luullaksemme olisi venäläisillä toverilla paljon hyviä neuvoja meille, eikä suinkaan sopimattomakaan.

Mitä taas siihen tulee, että täältä värvättäisi joukkoja taistelemaan Venäjälle, on juttu valian lapsellinen, aivan yhtä lapsellinen kuin eräs takäläinen sotakiikhoilijain antama lausunto, että saksalaiset ovat juuri hyökkäämissillään tähän maahan. Haaveilutkin menettävät kaiken makunsa kun ne menevät valian järjestömyyksiin. Millä täällä kuljettaisi taisteleva armeija Venäjälle? Jos muutama sattu sinne menemään vaikkapa sellaisella ajatuskellakin, että nyt aletaan taistella takäläisiä etuja vastaan Venäjällä, niin saattaa sellaiselle korkeintaan naurattaa. Se olisi yhtä kuin selittää, sääkseen määrävän elefantin toiminnan.

Mitä hyvänsä juttuja levitetään takäläisten sosialistien saksalaismielisyydestä, ovat ne kaikkea perää vailla, samoin kuin kaikki nekin hassuttelut, että saksalainen armeija olisi hyökkäämässä Yhdysvaltoihin. Sen tälle kulettaminen Englannin laivaston sivutse on kerta kaikkiaan mahdoton muus.

Liikekustannukset suurentuvat

Kun 8 tunnin työpäivälakia rautatieyhtiöt kiikheämmin vastustivat, niin ne yhtenäen selittivät, että liikekustannukset ovat viime aikoina kohooneet niin huomattavasti, että rautatieyhtiöitten on mahdotonta tappiota kärsimättä miehille 8 tunnin työpäivä myöntää ainakaan samalla palkalla kuin mitä he ennestään voimassa olleesta työpäivästä olivat saaneet. Että työläiset puheet olivat puhdasta totta, käy selville niistä raporteista, jotka nyt hiljalleen alkavat valmistua rautatieyhtiöitten viimevuotisesta toiminnasta.

Niinpa kun Union Pacific rautatieyhtiön raportti New Yorkissa t. k. 3 p. julkaistiin, niin siitä kävi selville, että valitettujen liikekustannusten kohoamisen johdosta ennustettujen tappioiden asemasta tuon yhtiön liikekustannusten on kouraan tuntuvalta tavalla kasvanut tuottaneen entistään suurempia voittoja.

Tarkemmin sanoen oli Union Pacific rautatieyhtiön kokonaisliike v. 1916 kuluessa \$114,412,607, mikä on \$22,460,362, eli 24.4 pros. suurempi kuin edellisessä vuonna. Viimeisen vuoden kuluessa olivat rautatieyhtiön liikekustannukset kaikkiaan \$63,704,393, eli \$9,916,095 suuremmat kuin edellisessä vuonna, mikä prosentissa laskien osottaa liikekustannusten kasvaneen 18.4 pros. Mutta kaikista tästä huolimatta oli yhtiön nettovoitto \$45,056,670, joka on \$11,896,366. suurempi kuin edellisessä vuonna, eli prosentissa laskien oli yhtiön voitto kasvanut 35.9 pros. Niinpä kun kaikki pää-

man korot, voitto-osingot ja muut mahdolliset poistot oli vähennetty yhtiön nettovoitosta, niin sittenkin jäi ylijäämäksi \$17,039,643, mikä edelliseen vuoteen verrattuna oli kasvanut \$8,313,560. — Paljonkohan Union Pacific työläisten palkoista yli elinkustannustensa jäänyt "ylijäämä" osoittaa?

Samansuuntaisia ovat olleet kaikkien toistenkin rautatieyhtiöitten raportit viime vuoden toiminnasta ja samallaisia tulevat vielä julkaisematta olevat raportitkin olemassa, mutta siitä huolimatta ei mikään näitä rautatieyhtiöitä vaatimasta oikeutta kohotta rahtihintoja 15—20 pros. yli koko mantereen. Nyt jo on lännen valtioissa kuulusteluviely rautatieyhtiöitten rahtimaksujen korottamiseksi alkanut ja kunhan ne joihinkin aikojat jatkuvat, niin kaikkia loistavista voitto-osingoista huolimatta liittovaltioitten virkailijat tulevat rautatieyhtiöille myöntämään oikeuden rahdinhintojen korottamiseen.

Luokkarauhaa jo rikotaan

Aikaisemmin on jo tässä lehdessä kerrottu siitä inhoittavasta menettelystä, jota Samuel Gompers ja hänen jälkijononsa mukaan tanssivat toiset Amerikan Työväenliiton johtajat harjoittivat ja edelleenkin harjoittavat, kun he lupasivat sanotun liiton kannatuksen Wall kadun kapitalistien imperialistisille pyrkimyksille, julistamalla luokkarauhan sodan ajaksi. Tätä he eivät suinkaan tehneet tietämättöminä liiton jäsenistön todellisesta mielipiteestä, vaan kiiruhtivat he sitomaan liiton jäsenistön kädet ja siten tekemään sen kokonaan vastustuksittomaksi, kuin lampaan keritsijänsä edessä.

Heillä varmaan oli tiedossa se, että liiton jäsenistö tuntee suurta vastenmielisyyttä kapitalistien imperialistisille pyrkimyksille kohtaan, mutta siitä huolimatta he kiiruhtivat vakuuttamaan kapitalisteille, että liitto suostuu luokkarauhaan silloin kun "maa on vaarassa." Että tällainen inhoittava peli voi olla mahdollista Amerikan Työväenliitossa, johon kuuluu yli kaksi miljoonaa jäsentä, sitä ovat useat valituneet työläiset ihmetelleet.

Ja onhan siinä ihmetellyn syytäkin. Todellakin tuntuu kummalliselta, että tämän maan suurin työväenunio salli niin ruokottomasti johtajiansa pelaila sen omalla kustannuksella Wall kadun suurrosvojen kukkaroon. Voisipa kohta luulla, että suurin osa sanotun liiton jäsenistöstä kannattaa lämpimästi tuollaista ilveilyä. Kuitenkaan ei niin ole asian laita. Se ei todellisuudessa tunne mitään halua kannattaa sortajensa pyrkimyksiä, joskin se on hetkeksi saatu hullumutamaan isänmaallisuudesta ja sen vuoksi ei ryhdy aktiiviseen vastarintaan johtajiansa katalaa menettelyä vastaan. Se on saattanut äänettömyydellä hyväksyä luokkarauhan, mutta missä kapitalistinen sorto sitä välittömästi on entistään häikäilemättömämmin kohtaa, siellä se ryhtyy vastustamaan "luokkarauhan" julistuksista huolimatta.

Nyt ovat jo leipurit Chicagossa menneet lakkoon ja siten rikoneet tuon "pyhän luokkarauhan." Ovatta he kaiken muun päälle ilmoittaneet, etteivät he ole alunperinkin kunnioittaneet koko "rauhan" julistusta, koska ovat pitäneet sitä työväen unionin hengen ja tarkoituksen vastaisena. Tämä tietenkin on saattanut Amerikan Työväenliiton vanhoilliset johtajat suuttumukseen valtaan ja ovat he lähettäneet sihteerin, Frank Morrisonin "tutkimaan" asiaa. Leipurit ovat kiukkuksina koko vanhoilliselle johtajaskille, uhkaavatpa itse Gompersin "nylkä elävänä" kun hän saapuu Chicagoon. Tuota uhkausta tietenkään ei ole käsitettävä sananmukaisesti, vaan se osoittaa, ettei ainakaan kaikki Amerikan Työväenliitton

kuuluvat uniot ole luokkarauhan kannattajia. Chicagoan leipurit eivät suinkaan ole poikkeus "ehjästä" luokkarauhaa kannattavasta rintamasta, vaikkakaan tähän mennessä ei tuon "rauhan" rikkojia ole sanottavasti vielä ilmaantunut. On varmaa kuitenkin, että samallaisia "rauhan rikkojia" ilmaantuu kaikista vaikkeuteluista huolimatta lähimmässä tulevaisuudessa, jähka valheisnmaallisuuden höyryt häipyvät tuhansien työläisten päistä ja ne häipyvät sitä mukaa kuin sodalla keinoteltujen kapitalistien toimenpiteet käyvät yhä häikäilemättömimmiksi. Nyt jo merimiehet Tyynellä merellä uhkaavat seurata Chicagoan leipurien esimerkkiä ja julistaa lakon, elleivät laivayhtiöt suostu heidän vaatimuksiinsa. Siis, pian tulossa toinen tapaus, johon Gompers mahdollisesti joutuu lähettämään jonkun "tutkimaan" tilannetta.

Kyllä Gompersilla toudha piisaa luokkarauhan säilyttämisessä, sillä se on yksi mahdottomimmista mahdottomin asia kapitalistisessa yhteiskunnassa. Vaatia, että työväestö ei saisi puolustaa oikeuksiaan silloin kun kapitalistit kokoavat kaiken voimansa riistääkseen tämän maan ja Europan työväestön puhtuutaaksi, on samaa kuin vaatisi työväestöä tekemään suoraan itsemurhan. Viimeksi mainittuun työväestö ei koskaan voi suostua, eikä se suostu luokkarauhaan jos se vain on selvillä sen todellisista tarkoituksista. Ikävä kyllä, löytyy paljon työläisiä tässä maassa, järjestyneitä ja järjestymättömiä, jotka todella uskovat, että luokkarauha on jotakin suurta ja pyhää, johon "isän maan edun" vuoksi on suostuttava. Mutta kapitalistit eivät koskaan tunne mitään luokkarauhaa ja siksi he eivät laske aseitaan alas, päin vastoin kohtavat ne entistäkin tehoisampaan asentoon, lyödäkseen työväestöä. Tämä seikka opettaa tyhimmänkin työläisen käsittämään mitä hänelle merkitsee luokkarauha ja miten se hyödyttää ja vahvistaa hänen sortajiaan, kapitalisteja.

Washington, D. C., 5 p. toukok. — Hallitusvirastoon ei ole Venäjältä saatu mitään sellaisia tietoja, jotka horjuttaisivat hallituksen vakuusta siihen, että venäläiset pysyvät yksimielisinä ja jatkavat sotaa. Sikäläisten rettelöitten kaikkein enintään voidaan katsoa jouduttavan Amerikan lähetyskunnan Venäjälle lähettämistä.

TRACY VAPAUTETTU.

(Jatkoo ensimäiseltä sivulta)

ettei lautakunta ollut vieläään päässyt yksimielisyyteen. Maanantaina puoli 9 aikana lähetettiin sana, että lautakunta oli valmis antamaan lausuntoja ja klo 9 aikana oli oikeus koolla. Lautakunnan esimies Williams jätti oikeusluterille raportin.

"Onko lautakunta valmis?" kysyi tuomari Ronald.

Omituinen jännitys valtaaa oikeusluterin. Eniten hermostunut on syyttäjäpuolueen Cooley, jonka sormet pelaavat ihmeellisesti leikkiä. Oikeusluteri saa töntönsä joihinkin äännyksi, jonka seasta kuullaan sanat: "Not guilty" (syytön).

Niin kuin tavallista tällaisissa suurissa oikeusjutuissa, syntyi liikkuttava kohtaus. Lautakunnan jäsenet kättelevät syytettyä Tracya kynnösilmin. Lakimies Moore pudistaa liikutettuna lautakunnan jäsenten kättä ja yleisiä kädenpidustusta kestävä siksi kun liikutteut ovat purkaukseen. Eniten liikutettu kuitenkin tuntuu olevan lautakunta. Syytetty Tracy oli yhtä tyyni, rauhallinen ja järkyttämätön kuin oikeudenkäynnin aikana.

Lautakunnalle annettiin määräys ratkaista neljässä kohdassa: syyllinen harkittuun murhaan, syyllinen murhaan, syyllinen ihmistappoon tai syytön. Tämä seikka vaikutti suuresti määrin siihen, että lautakunnan päätös ei tullut aikaisemmin valmiiksi. Näki selvästi, että lautakunnan jäsenet olivat suorittaneet lujan ottelun, mutta lautakunta olikin moninaisista eri asemista olevista aineksista kokoonpantu.

Hopeahapsinen lautakunnan jäsen Christian, kauppias, sanoi haastattelussa olevansa erittäin tyytyväinen, että oikeus pääsi voitolle. Muuten kieltäytyi ilmoitsemasta miten lautakunnan jäsenten mielipiteet olivat jakaantuneet, koska lautakunta oli tehnyt sopimuksen olla puhumatta siitä kenellekään. Yhtä turhaa oli kysyä sitä toisilta jäseniltä. Lautakunnan — jossa oli 6 miestä ja kuusi naista — kokoonpano oli seuraava: Mrs. Mattie Farndran, työmiehen vaimo; Robert Harris, maanviljelijä; Fred Cords, muurari; Louise S. Raynor, ensimmäinen perämiehen vaimo; A. Peplan, maanviljelijä; Clara Ullman, satulaseppä vaimo; Alice Freeborn, leskivaimo; F. M. Shristian, kauppias; Sarah Brown, poliisivirkailijan leski; James R. Williams, konevalmistaja; Sarah J. Timmer, työmiehen vaimo; T. J. Byrne, rakennusurakoitsija.

Kuten näkyi oli työväestö hy-

lehtien suhteen hän sanoi m.m.:

"Sotilaitten kokous Marinkin palatsin edustalla nähtävimmän johtui väärinkäsityksestä ja agitatorien toimeenpanema, jotka käyttivät hallituksen nootaa nostakseen levottomuutta sota-vaessa. Suurin osa sotaväestä on osoittanut ymmärtävänsä kansanvallan edut ja ainoastaan pieni osa sotaväestä on ottanut osaa mielenosoituksiin hallitusta vastaan. Melkein kaikki sotaväki on ilmaissut kannattavansa väliaikaista hallitusta ja Pietarin sotilasjoukkoet kokonaan pysyvät hallituksen takana."

Miljokoff jatkaa entiseen tapaan.

United Pressin kirjeenvaihtajalle Miljokoff on haastattelussa selittänyt, että väliaikainen hallitus on edelleen hallitsevana ja että Venäjä niin ollen pysyy liittolaistensa kanssa tehdyissä sopimuksissa. Hän selitti, ettei sopimukset olleet Tsaarin vaan Ranskan, Englannin ja Italian hallitusten laatimia, jotka Venäjä oli hyväksynyt. Hän väitti, että ettei hän voinut julkaista sopimuksia, mutta selosti niiden sisältävän Europan valtakuntien rajojen uudestaan järjestämisen kansallisuksien asutusalojen mukaan.

Sen jälkeen hän lausui: "Te voitte ilmoittaa Amerikan kansalle, että Venäjän tilanne on hallittavammaksi. Me olemme erittäin kiitollisia presidentti Wilsonille siitä, että hän on selittänyt rauhaa ei voitavan saada ilman sotimatta, etenkin kun hänen ottamansa kanta on auttanut meitä pääsemään vakuuksiin, että rauha saadaan ainoastaan taistelun kautta."

Washington, D. C., 5 p. toukok. — Hallitusvirastoon ei ole Venäjältä saatu mitään sellaisia tietoja, jotka horjuttaisivat hallituksen vakuusta siihen, että venäläiset pysyvät yksimielisinä ja jatkavat sotaa. Sikäläisten rettelöitten kaikkein enintään voidaan katsoa jouduttavan Amerikan lähetyskunnan Venäjälle lähettämistä.

TRACY VAPAUTETTU.

(Jatkoo ensimäiseltä sivulta)

ettei lautakunta ollut vieläään päässyt yksimielisyyteen. Maanantaina puoli 9 aikana lähetettiin sana, että lautakunta oli valmis antamaan lausuntoja ja klo 9 aikana oli oikeus koolla. Lautakunnan esimies Williams jätti oikeusluterille raportin.

"Onko lautakunta valmis?" kysyi tuomari Ronald.

Omituinen jännitys valtaaa oikeusluterin. Eniten hermostunut on syyttäjäpuolueen Cooley, jonka sormet pelaavat ihmeellisesti leikkiä. Oikeusluteri saa töntönsä joihinkin äännyksi, jonka seasta kuullaan sanat: "Not guilty" (syytön).

Niin kuin tavallista tällaisissa suurissa oikeusjutuissa, syntyi liikkuttava kohtaus. Lautakunnan jäsenet kättelevät syytettyä Tracya kynnösilmin. Lakimies Moore pudistaa liikutettuna lautakunnan jäsenten kättä ja yleisiä kädenpidustusta kestävä siksi kun liikutteut ovat purkaukseen. Eniten liikutettu kuitenkin tuntuu olevan lautakunta. Syytetty Tracy oli yhtä tyyni, rauhallinen ja järkyttämätön kuin oikeudenkäynnin aikana.

Lautakunnalle annettiin määräys ratkaista neljässä kohdassa: syyllinen harkittuun murhaan, syyllinen murhaan, syyllinen ihmistappoon tai syytön. Tämä seikka vaikutti suuresti määrin siihen, että lautakunnan päätös ei tullut aikaisemmin valmiiksi. Näki selvästi, että lautakunnan jäsenet olivat suorittaneet lujan ottelun, mutta lautakunta olikin moninaisista eri asemista olevista aineksista kokoonpantu.

Hopeahapsinen lautakunnan jäsen Christian, kauppias, sanoi haastattelussa olevansa erittäin tyytyväinen, että oikeus pääsi voitolle. Muuten kieltäytyi ilmoitsemasta miten lautakunnan jäsenten mielipiteet olivat jakaantuneet, koska lautakunta oli tehnyt sopimuksen olla puhumatta siitä kenellekään. Yhtä turhaa oli kysyä sitä toisilta jäseniltä. Lautakunnan — jossa oli 6 miestä ja kuusi naista — kokoonpano oli seuraava: Mrs. Mattie Farndran, työmiehen vaimo; Robert Harris, maanviljelijä; Fred Cords, muurari; Louise S. Raynor, ensimmäinen perämiehen vaimo; A. Peplan, maanviljelijä; Clara Ullman, satulaseppä vaimo; Alice Freeborn, leskivaimo; F. M. Shristian, kauppias; Sarah Brown, poliisivirkailijan leski; James R. Williams, konevalmistaja; Sarah J. Timmer, työmiehen vaimo; T. J. Byrne, rakennusurakoitsija.

Kuten näkyi oli työväestö hy-

vin edustettuna lautakunnassa. Joukossa oli yksi luja katolilainen ja joihinkin muita horjumattomia kirkkoihmisiä. Lautakuntaan pääsi vain sellaisia, jotka eivät olleet muodostaneet mitään mielipidettä itselleen I. W. W. liitosta.

Niin päätyi tämä yksi pisimpiä työväen oikeusjuttuja, keskeytettyään ummelleen 9 viikkoa ilman keskeytyksiä. Oikeusluteri jätti vain kirjotettu lähes 10,000 konekirjoitettua, lähes 300 todistajaa kuulusteltua, kahdeksan lakimiestä otti toimivana osaa kamppailuun ja useampia lie käytetty tilapäisesti apuna; liuta salapoliseja, heidän joukossaan surullisen kuuluisa Harry Mc Laren, oli juonia punomassa ja kahdeksan deputia toimi alati järjestysmiehinä eteisessä ja oikeussalissa. Järjestys oli mallillinen kaiken aikaa sen jälkeen kun tuomari Ronald nimettiin kolme I. W. W. liiton jäsentä järjestysmiehiksi. Tuomari Ronald kiittikin jutun päätyttyä yleisön hyvää järjestystä, samaten kuin lakimiesten ja syytetyt Tracyn esiintymistä oikeussalissa.

Syytettujen asiaa ajoi lakimies Fred Moore, Los Angelesista, Cal., jonka ylvästä huomiota saanut työläisten lakimies, ja ansiokkaana kumppanina oli hänellä riippumaton seattlelainen lakimies George Vanderveer, etevä rikosasianajaja, joka persoonallisten ominaisuuksiensa ja lahjakkuutensa takia oli koko jutun huomatuin henkilö. Tarmokas ja väsymätön mies, joka ei ollut neuvoton pahimmassakaan pulassa, tuntien juristiikan kaikkien metkut, ja nämä avut olivatkin hyödyksi tarpeeseen, kun oli vastustajina sellaiset voimat kuin lakimies Arthur Vieth, Los Angelesista, tehtailijain ja kauppiesten liiton loijari, ja A. Cooley, Everetin yhdistyneen pääoman edustaja, sekä taitava juonien punoja, Marry McLaren, entinen lakimies ja nykyään Burnsien toimiston salapoliisi. Kantajia edusti nimellisesti Snohomish kauntin yleinsyyttäjää Black, vaatimattoman näköinen nuorukainen, jonka kohtalon oikeu oli ajanut hänen kokemuksilleen ylimoisen tehtävänsä.

Oikeusjuttu on tullut maksamaan Snohomish-kauntille noin \$35,000. Paljonko puolustus on tullut maksamaan, sitä ei ole ilmoitettu, mutta arvattavasti on summa melkoinen. Everetin ja Seattlen uniot ovat rahallisesti avustaneet juttua ja sen ohjauksessa ovat olleet osallisia Everetin pöytäkirjojen (shingleweaverien) unioniorganiseraaja ja Robert Mills sekä unioni lakimies Daily.

Loppuargumentteihin lautakunnan edessä luovutti oikeus kahdeksan tuntia kummallekin puolelle. Yleinen syyttäjä Black piti ensimmäisen puheen, puhuen 3 tuntia 6 minuuttia. Pääsäväänä hänen väitöksensä oli, että sähkösanomista, I. W. W. liiton julkaisuista samoin kuin todistuksista selvästi ilmeni se tosiasia, että syytetyt olivat salaliittoutuneet laittomassa tarkoituksessa rikkoaksen Everetin kaupungin lakia, ja että sheriffi Jefferson Beard oli saanut surmansa koettaessaan puolustaa lain voimassa pitämistä lailleensa virkailijana. Todistuksista oli myös muka päivän selvästi toteutunut, että Thomas Tracy oli nähty esse kahdessa ampumassa matkustajayhtin ikkunassa. Kuka voisi epäillä "rehellisen, sinisilmäisen, kiharatukaisen Jack Hoganin" todistusta, huudahti yleinen syyttäjä innostuksissaan.

Blackin puheen jälkeen puhui Vanderveer ainoastaan kaksi tuntia, mutta se riittikin. "Sattirakin ja loigikin mestari" hän olikin, kuten Black oli sanonut. Johdonmukaisesti, kohta kohdalla hän purki selvästi syyttäjien punoman sekaisen vyyhdin ja puolusti lennokkaasti "vähäväkisten ja vähäosaisten heikkoja pyrkimyksiä tuoda äänensä kuululle mahtavia voimia vastaan." Ja kylmäverinen, lujuutontonen Vanderveer heltyi kyyneliin liikkuttavassa kuvauksessaan teollisuusoljomeen surkeudesta. Hän selitti miksi on olemassa työttömien armeija, minkätähden teollisuusoljomeen kieltävä työläisten armeija on välttämätön. Nämä pojat, sanoi hän, eivät ole itse syyllisiä asemaansa, vaan ovat olosuhteiden uhreja. He ovat avuttomia, hyljättyjä, poljettuja ja häväistyjä, ja kuitenkin he rakentavat tunnelimme, rautateistilamme, korjaavat eloa ja suorittavat yhteiskunnalle ja inhimilliselle kulttuurillemme hyödyllistä ja välttämätöntä työtä. Mahtavat voimat ovat heidän heikon järjestäytymisyrityksensä

Lopettajaispuheet.

Loppuargumentteihin lautakunnan edessä luovutti oikeus kahdeksan tuntia kummallekin puolelle. Yleinen syyttäjä Black piti ensimmäisen puheen, puhuen 3 tuntia 6 minuuttia. Pääsäväänä hänen väitöksensä oli, että sähkösanomista, I. W. W. liiton julkaisuista samoin kuin todistuksista selvästi ilmeni se tosiasia, että syytetyt olivat salaliittoutuneet laittomassa tarkoituksessa rikkoaksen Everetin kaupungin lakia, ja että sheriffi Jefferson Beard oli saanut surmansa koettaessaan puolustaa lain voimassa pitämistä lailleensa virkailijana. Todistuksista oli myös muka päivän selvästi toteutunut, että Thomas Tracy oli nähty esse kahdessa ampumassa matkustajayhtin ikkunassa. Kuka voisi epäillä "rehellisen, sinisilmäisen, kiharatukaisen Jack Hoganin" todistusta, huudahti yleinen syyttäjä innostuksissaan.

Blackin puheen jälkeen puhui Vanderveer ainoastaan kaksi tuntia, mutta se riittikin. "Sattirakin ja loigikin mestari" hän olikin, kuten Black oli sanonut. Johdonmukaisesti, kohta kohdalla hän purki selvästi syyttäjien punoman sekaisen vyyhdin ja puolusti lennokkaasti "vähäväkisten ja vähäosaisten heikkoja pyrkimyksiä tuoda äänensä kuululle mahtavia voimia vastaan." Ja kylmäverinen, lujuutontonen Vanderveer heltyi kyyneliin liikkuttavassa kuvauksessaan teollisuusoljomeen surkeudesta. Hän selitti miksi on olemassa työttömien armeija, minkätähden teollisuusoljomeen kieltävä työläisten armeija on välttämätön. Nämä pojat, sanoi hän, eivät ole itse syyllisiä asemaansa, vaan ovat olosuhteiden uhreja. He ovat avuttomia, hyljättyjä, poljettuja ja häväistyjä, ja kuitenkin he rakentavat tunnelimme, rautateistilamme, korjaavat eloa ja suorittavat yhteiskunnalle ja inhimilliselle kulttuurillemme hyödyll